

УДК 372.8

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ У ВИВЧЕННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Актуальність досліджуваної проблеми обумовлена тим, що філологи всього світу працюють й нині над вдосконаленням методів викладання іноземних мов. Методика – це «живий організм», який постійно змінюється та удосконалюється. Поява інноваційних комп'ютерних технологій (ІКТ) надала можливість підвищити рівень вивчення іноземної мови, реалізувати дійсну комунікативність у навчанні та використати знання мови в сучасному діловому світі.

Інноваційні методи у навчанні французької мови як другої іноземної розглядалися в працях Бігич О. Б., Босикової Н. К., Моро М., Полілової Т. А. та інших. Однак поява нових технологій надає можливість постійно вивчати цю проблему й переглядати її вплив на вивчення французької мови.

Основною **метою** дослідження є виявлення всіх нових сучасних методів й методик та їх вплив на тих, хто навчає й хто навчається. Відповідно до вищезазначеної мети були визначені наступні завдання дослідження: 1) скласти опис та характеристику сучасних методів навчання; 2) в системі методів, що були розглянуті в роботах авторів, відокремити ті, що мають особливу специфіку в заданій тематиці.

В сучасному світі все більше й більше акцентується увага на важливості вивчення іноземних мов. Ринок праці потребує спеціалістів, які володіють не однією, а кількома іноземними мовами. Знання двох або більше мов допомагає в комунікативних цілях, сприяє розв'язанню різних творчих задач та підвищує рівень міжкультурних відносин. В освітньому процесі навчальні програми використовуються як логічне доповнення і складова частина навчального матеріалу, а також в якості реалізації методики в рамках теми й відповідають потребам учнів, підвищуючи їх мотивацію до вивчення іноземної мови.

В ході зустрічей німецько-французької молоді наприкінці ХХ ст. у Німеччині виникла «Тандем-технологія». «Метою тандему є оволодіння рідною мовою свого партнера в ситуації реального або віртуального спілкування, знайомство з особистістю, культурою країни, мова якої вивчається, а також отримання інформації з галузей, які цікавлять того, хто вивчає мову» [1, с. 571].

«У 1992 – 1994 р .р. в країнах Європи почалась робота по створенню міжнародної тандем – сітки в Інтернеті. Її метою було забезпечення віртуального спілкування, спрямованого на оволодіння рідною мовою партнера в процесі взаємного навчання за допомогою Інтернету» [1, с. 572]. Босикова Н. К. вважає, що «сучасні технології надають нам можливість використовувати в навчальному процесі велику кількість інформації, що є в Інтернеті для вивчення іноземної мови» [2, с. 131–135].

Методичні основи у викладанні іноземних мов також суттєво змінилися. З появою Медіа змінилася й динаміка вивчення французької мови. Використання магнітофонів та відеоманітофонів на заняттях з французької були першими кроками. Інформаційні технології стали розвиватися та удосконалюватися з великою швидкістю. З'явилися нові ефективні методи та прийоми, які використовують викладачі на заняттях з французької.

З використанням засобів ІКТ підвищується рівень співпраці вчителя й учня, задаються нові культурологічні напрямки діяльності, зростає присутність ігрового та естетичного компонентів, з'являються нові ідеї для творчих робіт, реалізується справжня комунікативність в навчанні й використанні мови. Для цієї мети можуть бути цікаві, наприклад , матеріали електронних підручників: «Французький без акценту», «Французький Platinum» та інші.

Розмаїття тем й різних видів діяльності, яскравість, захоплення й доступність комп'ютерних завдань допомагають ефективно розвивати різні комунікативні вміння учнів. При навчанні аудіювання кожен отримує можливість слухати іноземну мову, а при навчанні говоріння кожен учень може вимовляти фрази французькою мовою в мікрофон та потім прослухати себе. Можна також оцінити свою промову й порівняти свою вимову з вимовою

диктора. При навчанні письма учень має можливість розгадувати кросворди, робити тестові та ігрові вправи. Ігри – яскраві, барвисті й цікаві. Вони мають звуковий та музичний супровід. Кожен учень, навіть найслабший, може проявити свої вміння та здібності. Азарт змагання змушує домагатися кращих результатів. Всім відомо про навчальні можливості ігор та про те, що вони направлені на досягнення позитивного результату, що сприяє якості навченості. Вони допомагають закріплювати, відпрацьовувати, активізувати. Наприклад, граматичний матеріал в комунікативному контексті й таблицях. Учні добре навчаються, з'являється зацікавленість до вивчення мови, вони впевнено оволодівають знаннями [4, с. 64].

Комп'ютерні навчальні програми мають багато переваг перед традиційними методами навчання. Вони дозволяють тренувати різні види мовної діяльності й поєднувати їх в різних комбінаціях, допомагають усвідомити мовні явища, сформувати лінгвістичні здібності, створити комунікативні ситуації.

Текстовий процесор може використовуватися як інструмент для створення тренувальних вправ та як інструмент для стимулювання діяльності учнів по створенню текстів мовою, що вивчається.

Приклади завдань, що пропонують виконати учням на уроці:

- Надрукуйте текст, внесіть в нього зміни;
- Скоротіть текст, залишивши в ньому найважливішу інформацію;
- Поділіть текст на змістовні частини;
- Відновіть порядок проходження пропозицій;
- У тексті немає розділових знаків, великих літер, пробілів між словами, відновіть їх.

Також учні створюють комунікативно важливі тексти: листівки, анкети, біографії, реферати, проекти. Сучасна техніка дозволяє значно розширити реєстр методичних завдань, які виконуються в самостійному (автономному) режимі, тобто без безпосереднього керівництва з боку викладача. Використання матеріалів на основі електронних засобів дозволяє забезпечити значну

диференціацію навчання. Вона досягається за рахунок використання системи текстів, диференційованої системи завдань, системи самооцінки й створення умов для індивідуального вибору слухачами необхідних матеріалів.

ІКТ дозволяє інтенсифікувати навчальний процес, підвищує ефективність процесу навчання, сприяє підвищенню творчої активності учнів (заняття без використання інформаційних технологій вже здаються нудними). ІКТ привертає увагу учнів і є одним з головних їх інтересів, тому воно сприяє не тільки формуванню позитивної мотивації в навчанні французької мови, але й дозволяє підвищити професійний рівень викладача. Лише викладач, що працює творчо може виховати творчо працюючого учня.

Застосування комп'ютера на заняттях підвищує мотивацію та пізнавальну активність учнів, розширює світогляд. Одним з найбільш розповсюджених способів використання комп'ютера на занятті є презентації. Вони можуть бути яскравими, інформативними та цікавими, а тематика різноманітною. Презентація виконаної роботи на занятті не тільки дозволяє отримати досвід публічного виступу, а й підвищує самооцінку учня. Досвід застосування комп'ютерних проектів у викладанні французької мови дозволив оцінити безперечні переваги цього прийому навчання. Тому методів традиційного навчання недостатньо, потрібні сучасні освітні технології: інформаційно-комунікативні, дистанційні, проектні, дослідницькі.

Застосування ІКТ-технологій на занятті з французької мови дозволяє: активізувати пізнавальну діяльність учнів, підвищити обсяг виконаної на уроці, забезпечити доступ до різних інформаційних ресурсів, удосконалити контроль знань. Крім того, застосування ІКТ дозволяє викладачу по-новому вибудувати відносини між учнями, далекими від французької мови, але захопленими ПК.

Проект – це шість «П»: Проблема – Проектування – Пошук інформації – Продукт – Презентація- Портфоліо. Проектна діяльність неможлива без використання інформаційних технологій. Проект на основі інформаційних технологій багатогранний, ефективний, перспективний та невичерпний. Комп'ютери застосовуються учнями при виконанні проектів різних видів:

інформаційних, ігрових, дослідницьких, творчих. Для підготовки проектів в першу чергу використовуються можливості Інтернету. Радість пізнання – ось що дає використання комп'ютера на заняттях. А це, в свою чергу, разом з розвитком мислення веде до розвитку ініціативної мови. Як наслідок, підвищується якість знань учнів [2, с. 97–112].

Використовуючи технологію проблемного навчання, потрібно створити учням проблемну ситуацію. Наприклад: творче дослідження життя й діяльності великих людей різних століть, моди, архітектури на основі творчої уяви (переклад віршів, створення презентацій, рефератів) та театральних вмінь.

На заняттях з французької мови треба конкретизувати мету та завдання навчання для учнів, враховуючи комунікативні, інтелектуальні та пізнавальні потреби учнів. Запропонувати їм ситуації з використанням французької мови для безпосереднього (аудіювання, говоріння) та прямого (читання, письмо) спілкування.

При відборі матеріалів для проведення уроків, слід враховувати вікові особливості учнів, їх загальнонавчальні вміння та навички, накопичений досвід використання французької мови для вираження комунікативних намірів.

За допомогою мережі Інтернет можливо знайти методичні матеріали для самостійного вивчення, поліпшення або ліквідації прогалин в знаннях, вміннях та навичках. Існує велика кількість сайтів (ресурсів), що спрямовані на вивчення французької мови. Спеціальний портал <http://frenche-online.com> пропонує тести, діалоги, лексичні теми, а також форуми, на яких можна поспілкуватися з носіями французької мови та тими, хто тільки намагається її вивчити.

Відомі французькі електронні ресурси такі як: www.bonjourdefrance.com/ , www.lepointdufle.net/– пропонують вивчення лексики французької мови, граматики, орфографії, фонетики, а також ігри, форуми, чати [6, с. 53–61].

Головною метою цих електронних ресурсів є виявлення зацікавленості до вивчення мови, зняття мовних труднощів в фонетиці, граматиці й тощо.

Все більшої популярності набуває вивчення французької мови за допомогою скайпу. Цей спосіб є необхідним для дистанційної форми навчання. Дистанційне навчання, що передбачає впровадження найперспективніших технологій (відеоматеріали, комп'ютерна графіка, презентації, електронні словники, відеоконференції) є найбільш надійним гарантом успішного формування комунікативної компетенції у студентів вузу. На думку Е. С. Палат, дистанційне навчання в цілому, включаючи навчання іноземним мовам, організоване на базі комп'ютерних телекомунікацій, стає сьогодні дуже популярною формою навчання [3, с. 24–39]. Вже на першому занятті студент починає говорити, більша частина всього часу йде на формування навичок спілкування. Протягом всього заняття студент використовує підручник з французької мови, відповідає на питання викладача, приймає активну участь в діалогах. Всі відповіді корегуються викладачем. Обов'язковою вимогою є домашнє завдання як на слухове сприйняття мови, так і письмові тести й завдання.

Така особливість дистанційного навчання іноземним мовам, як можливість виконувати індивідуально-орієнтовані завдання вдома або на робочому місці (в залежності від матеріальних можливостей студента) в своєму власному темпі по наданим матеріалам дозволяє уникнути багатьох традиційних недоліків очних колективних аудиторних занять: брак підручників та роздавального матеріалу.

Дослідження застосування засобів ІКТ в системі освіти показали, що їх використання при вивченні іноземних мов у навчальних закладах часто дає позитивний ефект. Ефективність дистанційного навчання залежить від декількох фактів, серед яких головний – ефективна взаємодія між викладачем (координатором) та студентами. Інтерактивність є ключовим словом при організації дистанційного навчання.

Дистанційне навчання іноземної мови формує професійно-орієнтовану мовну компетенцію в силу того, що дає можливість в повній мірі реалізувати міжпредметні зв'язки. Деякі тексти за фахом можуть бути начитані на іноземній мові й записані на диск, деякі читаються безпосередньо викладачем в режимі

online або в рамках відеоконференції. Якщо при цьому викладач є носієм мови, то величезна кількість учнів, позбавлених живого спілкування через свою віддаленість від культурних центрів, почують природну, професійно-орієнтовану іншомовну мову високоосвіченої людини. Запропоновані завдання можуть бути спрямовані як на засвоєння мовного матеріалу, так і на визначення рівня розуміння прочитаного або прослуханого тексту. Крім лекцій рекомендується організовувати телемости з носіями мови, в ході яких можна обговорювати різні проблеми на іноземній мові. Поширеною міжнародною практикою є написання окремих тематичних блоків. Існує багато бажаючих поглиблено вивчати весь курс. Вони «збирають» повний набір блоків, а ті, кого цікавлять конкретні аспекти іноземної мови, обмежуються вивченням окремих частин цього набору. Такий підхід, завдяки якому кожний блок відповідає певній темі, дозволить технічно легко й швидко оновити та урізноманітнити курс.

Треба зазначити на існуванні каналу TV5, який супроводжує заняття з французької мови. Він пропонує нову ефективну, інтерактивну й безкоштовну програму для викладання французької мови. Вона називається «7 днів на планеті». (7 jours sur la planète). Там можна знайти вправи для різного рівня знань від A1 до B2, поради та тести на знання французької мови, франкофонні пісні, кліпи. <http://enseigner.tv5monde.com>

Слід зазначити, що саме інформаційні технології здатні зробити навчальний процес для учня особисто значущим. Таким, в якому він може повністю розкрити свій творчий потенціал, проявити свої дослідницькі здібності, фантазію, креативність, активність й самостійність. Інформатизація освітнього процесу – це реальність сьогодення, інформаційно-комунікаційні технології впевнено завойовують собі місце не тільки в навчальному, а й у виховному, методичному та управлінському процесах. Працювати по-новому цікаво, з захопленням – це вірний шлях в майбутнє новітньої освіти України.

Комп'ютерні технології – це не тільки джерело задоволення, а в першу чергу, це спосіб отримання інформації. Завдяки Інтернету можна досягнути великих результатів в вивченні французької мови або іншої іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф. та ін. Методика навчання іноземних культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

2. Босикова Н. К. Повышение учебной активности студентов в процессе изучения иностранного языка средствами информационно-коммуникативных технологий. *Вестник Северо-Восточного федерального университета им. М. К. Аммосова*. 2008. № 4. С. 131–135.

3. Кушниренко А. Г., Леонов А.Г., Кузьменко М. А. Что такое Интернет? Информационные и коммуникационные технологии в образовании. *Информатика и образование*. 2006. № 5–7. С. 14–18.

4. Полилова Т. А., Пономарева В. В. Внедрение компьютерных технологий в преподавание иностранных языков. *Иностранные языки в школе*. 2007. № 6. С. 35–36.

5. Независимая открытая электронная энциклопедия [Электронный ресурс]. URL: <http://www.wikipedia.ru/>

6. Moreau M.-L. Classification des rapports d'Internet à l'apprentissage des langues. Paris, 1996. 143 p.

АНОТАЦІЯ

Чурсінова О. О. Інноваційні методи у вивченні французької мови.

Стаття присвячена інноваційним методам навчання, які виконують на цей час справжнє сформоване соціальне замовлення суспільства, відповідаючи всім критеріям поняття «інновація», а саме «творча ідея», «процес поліпшення шляхом внесення будь-яких нововведень», «нова ідея, метод або технологія». Грамотне користування навчальними програмами об'єднує в собі всі можливі типи навчання і за своїми характеристиками стає ідеальним засобом навчання, який може впливати на всі органи сприйняття людиною необхідної інформації.

Ключові слова: самоосвіта, внутрішня мотивація учнів, різні типи занять, контроль засвоєння знань, організація самостійної роботи.

SUMMARY

Chursinova O. O. Innovative Methods in Studying French.

The article is devoted to innovative teaching methods, which are performed by presently formed social order of society, answering all criteria of the concept of "innovation", namely "creative idea", "process of improvement through introduction of any innovations", "new idea, method or technology". Proper use of educational programs combines all possible types of training and, by its characteristics, becomes an ideal means of learning that can affect all the organs of human perception of the necessary information.

Key words: self-education, internal motivation of students, different types of classes, control of knowledge acquisition, organization of independent work.

*І. Д. Юрченко
(Бахмут)*

УДК 821.111(73)-845.09

ПРОБЛЕМА АНГЛІЙСЬКОСТІ

У РОМАНІ К. ІШІГУРО «THE REMAINS OF THE DAY»

Література Англії ХХ століття багатогранна, різнопланова і мультикультурна. Зважаючи на той факт, що Великобританія після війни була однією з країн-переможців, англійська мова набула широкої значимості й популярності і стала вважатися інтернаціональною мовою. Міграція, яка була розповсюджена на той період часу, значно вплинула на розвиток культури та мистецтва Великобританії в цілому. Вона внесла певний колорит до творчості письменників та надала їй нового значення.

Британські письменники неанглійського походження намагалися створити свій англійський роман, спираючись на характерні риси класичної літературної спадщини. Особливо ми можемо простежити цей вплив на